

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 5CoP/94/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5914204989
Dátum vydania rozhodnutia: 24. 02. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslav Jamrich
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2015:5914204989.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako súd odvolací, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Miroslava Jamricha a členov senátu JUDr. Dagmar Cabadajovej a JUDr. Jozefa Turzu, o veci starostlivosti o maloleté dieťa: O. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX, XXX XX L., zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, dieťa rodičov: F. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX, XXX XX L. a V. Z., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. XX, XXX XX L., za účasti Okresnej prokuratúry Ružomberok, v konaní o nariadenie ústavnej starostlivosti a o nariadenie výchovného opatrenia, o odvolaní kolízneho opatrovníka Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Ružomberku proti rozsudku Okresného súdu v Ružomberku zo dňa 26.9.2014 č.k. 9P/41/2014-59, takto

rozhodol:

Krajský súd rozsudok okresného súdu **p o t v r d z u j e**.

Účastníci **n e m a j ú p r á v o** na náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd rozhodol rozsudkom v konaní o nariadení ústavnej výchovy, resp. o nariadenie výchovného opatrenia nad mal. O. Z., nar. XX.X.XXXX, tak, že:

Súd nariaďuje ústavnú starostlivosť nad maloletou O. Z., nar. XX.XX.XXXX a maloletú umiestňuje do Detského domova Liptovský Hrádok, so sídlom Kráľova Lehota č. 85, 032 23 Kráľova Lehota. Matka je povinná prispievať na výživu maloletej O. Z., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 40,-eur mesačne, a to vždy do každého 15-ho dňa v mesiaci vopred na účet Detského domova Liptovský Hrádok, so sídlom Kráľova Lehota č. 85, 032 23 Kráľova Lehota, počnúc právoplatnosťou výroku tohto rozsudku. Otec je povinný prispievať na výživu maloletej O. Z., nar. XX.XX.XXXX výživným vo výške 40,-eur mesačne, a to vždy do každého 15.-ho dňa v mesiaci vopred k rukám Detského domova Liptovský Hrádok, so sídlom Kráľova Lehota č. 85, 032 23 Kráľova Lehota, počnúc právoplatnosťou výroku tohto rozsudku. Súd obmedzuje obidvoch rodičov maloletej O. Z. vo výkone rodičovských práv a povinností k maloletej O. Z., a to práva zastupovať a spravovať majetok maloletej, a to na dobu trvania ústavnej starostlivosti. Súd ustanovuje maloletej O. Z. opatrovníka F. Z., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, a to na čas obmedzenia výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej O. Z.. Opatrovník maloletej je povinný zastupovať maloletú a spravovať jej majetok s náležitou starostlivosťou; výnosy z majetku maloletej získané pri jeho spravovaní môže použiť najmä na uspokojovanie potrieb maloletej, pričom zastupuje maloletú a spravuje jej majetok iba v bežných veciach. Súd návrh na uloženie výchovného opatrenia maloletej O. Z. podľa § 37 ods. 3 písm. c) Zákona o rodine zamietá. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania a trov konania o nariadení predbežného opatrenia.

Prvostupňový súd svoj rozsudok podrobne odôvodnil, v jeho písomnom vyhotovení podrobne najskôr popísal procesný postup v konaní, prednesy účastníkov konania vrátane kolízneho opatrovníka a

okresného prokurátora v Ružomberku, ako i starej matky maloletej, následne uviedol obsah vykonaných dôkazov, ako i doterajších rozhodnutí predchádzajúcich tomuto rozsudku prvostupňového súdu.

V súvislosti s právnym posúdením veci citoval ustanovenia § 38 ods. 3, § 39 ods. 3, § 61 ods. 1,2, § 39 ods. 4 a § 54 ods. 1,2,3, ako aj § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine. Následne pri zdôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že z vykonaného dokazovania súd zistil, že prirodzené rodinné prostredie v súčasnosti nie je stabilným a priaznivým pre výchovu a vzdelávanie maloletej. Rodičia maloletej pravidelne požívajú alkoholické nápoje, pod ich vplyvom sa často hádajú, vulgárne si nadávajú a pri vyhrotení ich konfliktov dochádza aj k vzájomným fyzickým útokom. Maloletá je v citlivom pubertálnom veku, kedy intenzívne vníma a prežíva problémy v rodine a snažila sa pred nimi uniknúť tým, že väčšinu času trávila mimo domu s partiou kamarátov, v ktorej sa dostala aj k užívaniu návykových látok. Maloletá má potenciál dosahovať v škole dobré výsledky, avšak neustály psychický stres a napätie, ktorému bola vystavovaná v rodinnom prostredí, spôsobil jej nezáujem o riadne plnenie školských povinností a viedol ju nielen k neefektívnemu, záhaľčivému tráveniu voľného času, ale aj k hrozbe z vybudovania drogovej závislosti. K náprave jej správania došlo iba v období, kedy maloletá absolvovala dobrovoľné pobyty v Diagnostickom centre Ružomberok, kde pod odborným vedením fungovala bezproblémovo, zaradila sa do kolektívu, zlepšila si školské výsledky, prejavovala snahu po zmene. Po návrate domov však maloletá po krátkom čase opäť začala utekať z domu a vynechávať pravidelnú školskú dochádzku, nakoľko vzájomné vzťahy medzi rodičmi sa nijako nezlepšili a ich konflikty začali na maloletú opäť negatívne doliehať. Maloletá potrebuje vedenie a pozitívne vzory pri výchove, ktoré jej v súčasnosti ani jeden z rodičov neposkytuje, pričom zlyhanie rodičov vo vzťahu k výkonu riadnej starostlivosti o dieťa nie je len krátkodobého charakteru a pretrváva aj v súčasnosti. Nápravu v rodine neprinieslo ani súdom uložené výchovné opatrenie - napomenutie rodičom maloletej a nariadený dohľad nad výchovou maloletej. Pokiaľ potom kolízny opatrovník navrhoval uložiť maloletej ďalšie výchovné opatrenie podľa § 37 ods. 3 písm. c) Zákona o rodine, ktorým by bola maloletá dočasne odňatá zo starostlivosti rodičov a umiestnená v resocializačnom zariadení, argumentujúc, že k naplneniu účelu ochrany maloletej by došlo aj v takomto prípade a ústavná starostlivosť nie je nutná, súd poukazuje na to, že výchova dieťaťa je v súčasnosti už vážne narušená a uloženie výchovného opatrenia nie je postačujúce. Navyše by také výchovné opatrenie riešilo iba závadné správanie maloletej (liečbu drogovej závislosti), avšak nebolo by východiskom vo vzťahu k nežiaducim vplyvom, ku ktorým dochádza vo výchovnom prostredí, ktoré pre maloletú vytvárajú jej rodičia. V tejto súvislosti súd poukazuje na to, že z vykonaného dokazovania nevyplývalo žiadne zlepšenie aktuálnej situácie v rodinnom prostredí maloletej, ani snaha rodičov o vykonanie nápravy, resp. zmeny v ich spôsobe života, a teda v prípade ukončenia výchovného opatrenia a návratu maloletej do domácnosti rodičov by opätovne mohlo dôjsť k narušeniu priaznivého vývoja u maloletej. Pokiaľ z vykonaného dokazovania vyplynulo, že umiestnenie maloletej v resocializačnom zariadení, v ktorom sa momentálne maloletá nachádza na základe dohody s detským domovom, sa javí ako vhodné a perspektívne z hľadiska napredovania k postupnému psychosociálnemu ozdravovaniu maloletej, súd má za to, že aj pri nariadení ústavnej starostlivosti nad maloletou nič nebráni tomu, aby sa maloletá v rámci ústavnej starostlivosti podrobila pobytu v resocializačnom zariadení pre drogovovo závislých, v ktorom v súčasnosti už prebieha náprava jej správania. Pokiaľ kolízny opatrovník tvrdil, že dochádza k „blokovaní“ miesta v detskom domove, preto nie je vhodné nariadiť ústavnú starostlivosť, uvedené nemôže byť dôvodom pre obchádzanie inštitútu ústavnej starostlivosti, ktorej nariadenie sa ukazuje ako nevyhnutné, obzvlášť v tomto konkrétnom prípade, kedy už bolo uložené výchovné opatrenie, avšak minulo sa želanému účinku. Za daného stavu, kedy rodičia výchovu maloletej nezvládajú a dlhodobo nevytvárajú pre ďalší rozvoj dieťaťa harmonické životné prostredie, súd konštatuje, že v záujme maloletej O. je nevyhnutné, aby bola umiestnená do ústavného zariadenia, ktoré jej dokáže zabezpečiť komplexnú a najmä stabilnú odbornú starostlivosť, výchovu a vzdelávanie. Dôvody na nariadenie ústavnej starostlivosti súd vzhladol jednak v nevyhovujúcom rodinnom prostredí, v ktorom maloletá žila, a ktoré aj v súčasnosti je spôsobilé narušovať výchovu maloletého dieťaťa (pravidelné požívanie alkoholických nápojov zo strany obidvoch rodičov), a jednak v negatívnom správaní maloletej, ktorá sa v dôsledku nezabezpečenia riadnej starostlivosti a dohľadu zo strany rodičov začala túlať a užívať omamné látky, čím je priamo a závažne ohrozené jej zdravie a život. Z uvedeného je zrejmé, že priaznivý a zdravý fyzický, psychický a sociálny vývoj maloletej je v prirodzenom rodinnom prostredí ohrozený a akékoľvek iné, miernejšie pokusy o nápravu ako vyňatie dieťaťa z rodinného prostredia zlyhali. Nariadenie ústavnej výchovy predstavuje závažný zásah do výkonu rodičovských práv a povinností, avšak v danom prípade sa ukazuje ako nevyhnutné. S nariadením ústavnej starostlivosti napokon vyjadrili súhlas obaja rodičia maloletej, uvedomujúc si, že výchovu maloletej zanedbali a v súčasnosti ju nezvládajú. Zároveň súd poukazuje na to, že v

danom prípade neprichádza do úvahy ani zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti, keď za týmto účelom bola vypočítaná stará matka maloletej, pričom so zverením maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti nesúhlasila. Keďže obaja rodičia závažne zanedbali výchovu dieťaťa a ani jeden z nich nedokáže v súčasnosti riadne zabezpečiť výchovu dieťaťa, súd na dobu trvania ústavnej starostlivosti rozhodol o obmedzení výkonu ich rodičovských práv a povinností, a to konkrétne práva zastupovať maloletú a spravovať jej majetok. V nadväznosti na uvedenú súd ustanovil maloletej opatrovníka v osobe jej starej matky, ktorá s ustanovením do funkcie opatrovníka vyjadrila súhlas, pričom vo svojom rozhodnutí vymedzil rozsah práv a povinností ustanoveného opatrovníka.

Pokiaľ ide o určenie vyživovacej povinnosti rodičov k dieťaťu, súd prvého stupňa konštatoval, že nakoľko vyživovacia povinnosť rodičov voči maloletemu dieťaťu týmto rozhodnutím nezanikla, uložil súd každému z rodičov povinnosť platiť na výživu maloletej výživné vo výške 40,-eur mesačne. Pri svojom rozhodnutí súd prihliadol na pravidelné príjmy a výdavky obidvoch rodičov a dospel k záveru, že je v možnostiach a schopnostiach rodičov na výživu dieťaťa takto určenou sumou prispievať (matka maloletej sa vyjadrila, že napriek tomu, že od októbra bude nezamestnaná, je schopná na výživu dieťaťa prispievať touto sumou a otec maloletej dosahuje príjem na úrovni minimálnej mzdy, pričom každý z nich má zároveň rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 7P/42/2014-57 zo dňa 05.08.2014 určenú vyživovaciu povinnosť k maloletej X. Z. taktiež vo výške 40,-eur mesačne).

Proti rozsudku okresného súdu v zákonnej lehote podal odvolanie kolízny opatrovník Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Ružomberok, odbor sociálnych vecí a rodiny, odd. sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, ktorý v odvolaní tvrdil, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a po podrobnom odôvodnení svojho odvolania navrhuje, aby odvolací súd rozsudok okresného súdu zrušil a uložil mal. O. Z. výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 3 písm. c), ktorým ju dočasne odníma zo starostlivosti rodičov a nariaďuje jej pobyt v Resocializačnom stredisku pre drogovu závislých COR, Centrum n.o. Badín, s miestom výkonu opatrení J. Jesenského 889/2, Krupina.

K podanému odvolaniu sa rodičia maloletej písomne nevyjadrili.

K odvolaniu kolízneho opatrovníka sa vyjadril okresný prokurátor v Ružomberku, ktorý považoval rozsudok Okresného súdu v Ružomberku za vecne správny vo všetkých jeho výrokoch a navrhol, aby ho odvolací súd potvrdil. Odvolanie kolízneho opatrovníka považoval v kontexte s jeho návrhom na vydanie predbežného opatrenia a návrhu na nariadenie ústavnej starostlivosti za rozporuplné a navzájom si odporujúce. Uviedol, že bez všetkých pochybností sú v tomto prípade splnené všetky podmienky na nariadenie ústavnej starostlivosti nad maloleťom podľa § 54 Zákona o rodine v platnom znení. Zdôraznil, že až v odvolaní kolízny opatrovník tvrdí, že maloleťá užíva návykové látky, pričom za tieto neplatila peniazmi, ale dílerom za ne poskytovala sexuálne služby. Toto tvrdenie kolízneho opatrovníka je tak závažného charakteru, že bude vyťažené z tejto veci a bude predmetom trestného konania ako podozrenie zo spáchania trestnej činnosti.

Krajský súd v dôsledku podaného odvolania prejednal vec v odvolacom konaní bez nariadenia ústneho pojednávania v súlade s ust. § 156 ods. 3 v spojitosti s § 214 ods. 2 O.s.p. a po prejednaní veci rozsudok okresného súdu potvrdil ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 O.s.p.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil aj s odôvodnením rozsudku prvostupňového súdu, preto v súlade s ust. § 219 ods. 2 O.s.p. sa obmedzuje len na konštatovanie správnosti dôvodov písomného vyhotovenia prvostupňového rozsudku.

Naviac odvolací súd dodáva, že sa stotožnil aj s písomným vyjadrením okresného prokurátora v Ružomberku, ktoré podal v súvislosti s odvolaním sa kolízneho opatrovníka proti rozsudku prvostupňového súdu, a to najmä, že od podania návrhu na vydanie predbežného opatrenia a navrhovania ústavnej starostlivosti vôbec nedošlo k zmene pomerov v rodine, vôbec nedošlo k zlepšeniu správania sa maloletej a práve naopak v odvolaní kolízny opatrovník uvádza ešte závažnejšie tvrdenia, ako v doterajšom priebehu konania. Taktiež odvolací súd zdôrazňuje zhodne s okresným prokurátorom, že maloleťá O. Z. je v súčasnej dobe na základe dohody uzatvorenej medzi Detským domovom Ružomberok a resocializačným strediskom umiestnená v Resocializačnom stredisku pre drogovu závislých COR, Centrum n.o., Badín, a teda podrobuje sa výchovnému opatreniu podľa § 37 ods. 3 písm. c) Zákona o rodine. Bolo by preto paradoxom, aby súd nariaďoval to isté výchovné opatrenie,

ktoré je realizované na základe dohody a bolo by nelogické, aby prípadne súd uložil takéto výchovné opatrenie duplicitne, keďže už existuje.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 146 ods. 1 písm. a) v spojitosti s § 224 ods. 1 O.s.p.

Rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.